

Πόσο κοντά είμαστε στην επιστροφή των Γλυπτών του Παρθενώνα

«Οι συζητήσεις με την Ελλάδα είναι διαρκείς και εποικοδομητικές», δηλώνει στην «R» εκπρόσωπος του Βρετανικού Μουσείου. «Οι αποφάσεις θα ληφθούν από το διοικητικό συμβούλιο του μουσείου», προσθέτει εκπρόσωπος του υπουργείου Πολιτισμού της Βρετανίας

Της **ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΠΑΝΑΝΟΥ**
d.pananou@realnews.gr

Ανοιχτό και συνεχώς επίκαιρο στην ατζέντα Ελλάδας και Βρετανίας παραμένει το ζήτημα της επιστροφής των Γλυπτών του Παρθενώνα, το οποίο αναμένεται να συζητηθεί -μεταξύ άλλων- κατά τη συνάντηση του Έλληνα πρωθυπουργού **Κυριάκου Μητσοτάκη** με τον Αγγλο ομόλογό του και ηγέτη των Εργατικών, **Κιρ Στάρμερ**.

Η επίσκεψη πυροδοτεί νέο γύρο στη δημόσια συζήτηση για το πάγιο αίτημα της Ελλάδας, με το σενάριο μιας ιστορικής και διπλωματικής συμφωνίας να μοιάζει όλο και περισσότερο εφικτό καθώς προχωρούν οι συζητήσεις, έστω και στο παρασκήνιο. Πρόκειται για συζητήσεις που, όπως σπεύδουν να ξεκαθαρίσουν αρμόδιες πηγές από τη βρετανική πλευρά, αφορούν τον δανεισμό των Γλυπτών και σε καμία περίπτωση την αλλαγή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος.

Ενδεικτική είναι η δήλωση εκπροσώπου του βρετανικού υπουργείου Πολιτισμού στη **Realnews** που, μεταφέροντας τη θέση της νέας υπουργού, **Λίζα Νάντι**, τονίζει: «Δεν έχουμε

κανένα σχέδιο για να αλλάξουμε την υπάρχουσα κυβερνητική πολιτική για την αποκατάσταση. Περαιτέρω αποφάσεις σχετικά με τη φροντίδα και τη διαχείριση των συλλογών ενός μουσείου, συμπεριλαμβανομένου του δανεισμού αντικειμένων, θα ληφθούν από το διοικητικό συμβούλιο του μουσείου».

Η νομοθεσία

Όπως ισχύει και σε άλλα εθνικά μουσεία, απαγορεύεται -σύμφωνα με τη νομοθεσία- να «αφαιρεθούν» αντικείμενα από τις συλλογές του Βρετανικού Μουσείου, εκτός και αν πρόκειται για αντίγραφα ή για αντικείμενα «ακατάλληλα για διατήρηση», όπως σημειώνουν οι πηγές από τη βρετανική κυβέρνηση. Στην τελευταία διατύπωση ίσως να εντοπίζεται ένα «παραθυράκι» διαπραγμάτευσης, καθώς αν τα Γλυπτά του Παρθενώνα κρίνονταν «ακατάλληλα για διατήρηση», λόγω του παράνομου τρόπου που αποσπάστηκαν στις αρχές του 19ου αιώνα από τον λόρδο **Ελγιν**, τότε θα μπορούσαν να εξαιρεθούν από τη βρετανική νομοθεσία. Ωστόσο, οι βρετανικές πηγές ξεκαθαρίζουν ότι οι μόνες δύο εξαιρέσεις που προβλέπονται στην παραπάνω νομοθεσία αφορούν τα ανθρώπινα λείψανα ηλ-

κίας μικρότερης των 1.000 ετών και τα αντικείμενα που λεηλατήθηκαν από τους ναζι κατά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο.

Σε μια προσπάθεια να υπάρξει μια πιο συγκεκριμένη απάντηση σχετικά με τη θέση του Βρετανικού Μουσείου, ο εκπρόσωπος Τύπου του μουσείου δεν έδειξε να επιθυμεί να σχολιάσει το περιεχόμενο των διαπραγματεύσεων. Επιβεβαίωσε, ωστόσο, ότι οι συνομιλίες σχετικά με τα Γλυπτά του Παρθενώνα συνεχίζονται και είναι εποικοδομητικές.

«Οι συζητήσεις με την Ελλάδα είναι διαρκείς και εποικοδομητικές. Πιστεύουμε ότι αυτό το είδος μακροπρόθεσμης συνεργασίας (αναφέρεται στον δανεισμό των Γλυπτών) θα επιτύχει τη σωστή ισορροπία μεταξύ της κοινής χρήσης των σπουδαίων αντικειμένων μας με το κοινό σε όλο τον κόσμο και της διατήρησης της ακεραιότητας της απίστευτης συλλογής που διατηρούμε στο μουσείο», δήλωσε στην «R» ο εκπρό-

σωπος του Βρετανικού Μουσείου.

Παράλληλα, από την ελληνική πλευρά σημειώνεται ότι η αυριανή παρουσία του Κυριάκου Μητσοτάκη στο Λονδίνο θα αποτελέσει ακόμη ένα βήμα στο δύσβατο μονοπάτι αυτής της ιδιότυπης διαπραγμάτευσης, ωστόσο, πρόσωπα που γνωρίζουν από πρώτο χέρι το παρασκήνιο σπεύδουν να χαμπλώσουν τον πήχυ των προσδοκιών τόσο σε ό,τι αφορά τις αυριανές επαφές του πρωθυπουργού όσο και σε ό,τι αφορά την πιθανότητα ραγδαίων εξελίξεων τους επόμενους μήνες.

Θετική εξέλιξη

Ως ιδιαίτερα θετική και από τις δύο πλευρές χαρακτηρίζεται η θέση του νέου διευθυντή του Βρετανικού Μουσείου, **Νίκολας Κάλιναν**, ο οποίος εκτιμάται ότι δεν ενστερνίζεται την αδιάλλακτη στάση του παρελθόντος. Ο 46χρονος ιστορικός Τέχνης και νυν διευθυντής της Εθνικής Πινακοθήκης Πορτρέτων του Λονδίνου, διορίστηκε στη νέα του θέση τον περασμένο Μάρτιο, μετά το σκάνδαλο των κλοπών 2.000 τεχνουργημάτων, που συγκλόνισε την κοινή γνώμη. Ο Ν. Κάλιναν χαρακτηρίζεται ως μεταρρυθμιστής αλλά και ως εξαιρετικός διπλωμάτης. Είναι γεγονός ότι τόσο αυτός όσο και ο πρόεδρος του μουσείου, **Τζορτζ Οσμπορν**, είναι υπέρ της λύσης ενός μακροπρόθεσμου δανεισμού των Γλυπτών με αντάλλαγμα -ίσως- άλλες αρχαιότητες από την Ελλάδα. Σε πρόσφατες δηλώσεις του, μάλιστα, στους «Financial Times», ο νέος διευθυντής του μουσείου δήλωσε «πρόθυμος για συνεργασία» (αλλάζοντας τη λέξη «δανεισμός» για την οποία μέχρι τώρα μιλούσαν οι Βρετανοί), προσθέτοντας ότι πιστεύει πως «όλοι θα ήθελαν να δουν μια συναρπαστική και καινοτόμο λύση», ξεκαθαρίζοντας παράλληλα ότι θα μιλούσε «περισσότερο για μια εταιρική σχέση συνεργασίας, παρά για συζήτηση περί ιδιοκτησίας».

«Επιστροφή άνευ όρων»

Πάντως, ο καθηγητής Ελληνικής Ιστορίας του

g.paganis@realnews.gr

η άποψη
 του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΠΑΓΑΝΗ**

Λάφυρα

ΤΟ ΑΠΑΝΘΡΩΠΟ θέαμα της ακρωτηριασμένης ζωφόρου του Παρθενώνα, με 56 από τις 97 σωζόμενες λίθους στο Λονδίνο, προκαλεί παγκόσμια συγκίνηση. Η Πομπή των Παναθηναίων, η Γιγαντομαχία, η Αμαζονομαχία, ο Τρωικός Πόλεμος και η μάχη μεταξύ Κενταύρων και Λαπίθων αλλοιώθηκαν. Ο λόρδος κλέφτης έσκισε ολόκληρα κεφάλαια από τα βιβλία της αιώνιας ιστορίας τους και τα μετέφερε στη βρετανική πρωτεύουσα. Η πάλαι ποτέ αυτοκρατορία, καθιερωμένη δόξα στα νάματα των επιταγών του πολιτισμού, έκανε νόμο για να μείνουν τα κλοπιμαία για πάντα στην κατοχή του κλεπταποδόχου. Σε πείσμα των πειρατών της Ιστορίας, ο Παρθενώνας στέκεται ως κορυφαίο μνημείο εδώ και 2.500 χρόνια και αποτελεί το ύψιστο σύμβολο της Δημοκρατίας. Δεν σκουριάζει, δεν συρρικνώνεται και δεν μετακινείται για να περπατήσει μόνος του μέχρι το Ηνωμένο Βασίλειο για

να... παραδοθεί! Τα εκθέματα των Βρετανών βρίσκονται εκεί ως λάφυρα και όχι ως μνημεία. Τα Γλυπτά αποκτούν την πραγματική τους εννοιολογική υπόσταση μόνο πλησίον ή πάνω στον ναό. Στο φυσικό ιστορικό τους περιβάλλον. Η Ιστορία δεν τελειώνει εδώ. Ούτε παραγράφεται. Περιμένει την εξέλιξη, το επόμενο κεφάλαιο για να κρίνει με ποιο τρόπο θα σταθεί απέναντι στους σημερινούς κατόχους. Η Υβρις έχει πάντα ως ακόλουθο την πιο σκληρή αδελφή της. Η Νέμεσις δεν έχει κατανόηση. Υποθέτω ότι ο μέσος Βρετανός αγνοεί αυτές τις δύο κυρίες, γιατί είναι ξένες προς τον πολιτισμό του. Προς το παρόν πάντως κυκλοφορούν ανέκδοτα για τη βρετανική νοοτροπία. Όπως αυτό που λέει ότι για τους Αγγλους είναι κανόνας καλής συμπεριφοράς να μη ρωτάς ποτέ μια κυρία για την ηλικία της, έναν κύριο για τον μισθό του και το Βρετανικό Μουσείο για το πώς απέκτησε τα εκθέματά του.